

Vydává LINDE nakladatelství s.r.o. ve spolupráci s advokátní kanceláří Kocián Šolc Balaščík

KOCIÁN
ŠOLC
BALAŠČÍK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Hodnocení doby studia pro účely důchodového pojištění do 31. 12. 2009 a od 1. 1. 2010

Doba studia se v období před rokem 1996 (tj. před účinností zákona o důchodovém pojištění) hodnotí jako doba pojištění, jde-li o dobu studia do dosažení věku 18 let. Dále se doba studia (před rokem 1996 i po roce 1995) hodnotí jako náhradní doba pojištění, jde-li o dobu prvních šesti let studia po 18. roce věku.

Novou úpravou je, že se doba studia v období od roku 2010 již pro účely důchodového pojištění **nehodnotí**, a to jak před 18. rokem věku, tak po dosažení věku 18 let. Hodnocení doby studia za období před rokem 2010 však zůstalo zachováno.

Tato nová úprava tedy znamená, že u pojištěnců, jimž vznikne nárok na důchod po roce 2009, se doba studia získaná

- před rokem 1996 v období do 18. roku věku hodnotí jako doba pojištění,
- před rokem 1996 v období po 18. roku věku hodnotí jako náhradní doba pojištění v rozsahu prvních šesti let tohoto studia,
- v období od roku 1996 do 31. 12. 2009 (včetně roku 2009) hodnotí jako náhradní doba pojištění v rozsahu prvních šesti let tohoto studia,
- v období od roku 2010 se nehodnotí vůbec.

Protože se doba studia nebude již hodnotit po roce 2009 jako náhradní doba pojištění, došlo zároveň k nové úpravě týkající se možnosti dobrovolné účasti na důchodovém pojištění za dobu studia. Před rokem 2010 nebylo možné se přihlásit k této účasti za dobu prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let (tato doba totiž byla ze zákona náhradní dobou pojištění). Toto omezení se od roku 2010 ruší, takže se lze **přihlásit za dobu studia k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění bez omezení**. K této účasti se lze přitom přihlásit jak během studia, tak kdykoliv po skončení studia, přičemž rozsah této dobrovolné účasti závisí jen na pojištěnci (nemusí se tedy přihlašovat k účasti na důchodovém pojištění za celou dobu studia).

Doba dobrovolné účasti na důchodovém pojištění se považuje za dobu pojištění, za kterou se platí pojistné. Pojistné placené za dobu dobrovolné účasti na důchodovém pojištění činí 28 % z vyměřovacího základu; vyměřovacím základem je zvolená částka, nejméně však částka ve výši jedné čtvrtiny průměrné mzdy platné v kalendářním roce, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí (minimální pojistné placené v roce 2010 tedy činí 1 660 Kč za kalendářní měsíc, neboť v roce 2010 průměrná mzda činí 23 709 Kč a jedna čtvrtina, po zaokrouhlení směrem nahoru, činí 5 928 Kč; průměrná mzda se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu).

Více viz PSK č. 7/2009 a PSK č. 1/2010.

Změny v důchodovém pojištění

Od 1. ledna 2010 dochází k významným novým úpravám důchodového pojištění, a to na základě zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Účinnost zákona č. 306/2008 Sb. je dělená, neboť některé změny již nabyly účinnosti od 1. ledna 2009 a od 1. července 2009; nejvýznamnější změny však nabývají účinnosti až od 1. ledna 2010, neboť byl dán dostatečný časový prostor plátcům důchodů i pojištěncům, aby se na tyto změny připravili. Změny se týkají řady institutů důchodového pojištění. Mezi změny, které mají zásadní dopad na pojištěnce, patří především nová úprava týkající se zápočtu doby studia pro účely důchodového pojištění, podmínek nároků na starobní a inva-

lidní důchody, stanovení výše starobních a invalidních důchodů, podmínek výplaty starobních důchodů při výdělečné činnosti a stanovení osobního vyměřovacího základu pro výpočet starobních a invalidních důchodů.

Více viz v PSK č. 1/2010.

Smlouva mezi vládou ČR a vládou Syrské arabské republiky o zamezení dvojímu zdanění

Ministerstvo financí ČR na základě informací obdržенých z Ministerstva zahraničních věcí ČR oznamuje, že dne 12. listopadu 2009 vstoupila v platnost Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Syrské arabské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů, která byla podepsána v Damašku dne 18. května 2008. Smlouva, jejíž ustanovení se začnou prakticky provádět v obou státech od **1. ledna 2010**. Sdělení MZV č. 115/2009 Sb.m.s. vychází 7. 12. 2009 ve Sbírce mezinárodních smluv.

Vyhlášky k zákonu o účetnictví

- **Ministerstvo financí vydalo vyhlášku č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.** Touto novou vyhláškou dochází ke změně účtové osnovy pro vybrané účetní jednotky, mezi které vyhláška řadí územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond České republiky a organizační složky státu. Vyhláška ruší dosavadní úpravy účetnictví pro vyjmenované účetní jednotky. Tato vyhláška nabývá účinnosti od 1. ledna 2010. Podle přechodných ustanovení budou mít tyto účetní jednotky jeden rok na zavedení uplatňování odpisů a tvorbu opravných položek.
- **Ministerstvo financí vydalo vyhlášku č. 411/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami, ve znění pozdějších předpisů.** Tato novelizovaná vyhláška upravuje podmínky pro vykazování dluhopisů „OECD“, držených do splatnosti, a zavádí postupy jejich ocenění. Dále nově upravuje nakládání s finančním umístěním (investicemi) a stanovuje podmínky, kdy se k jejich ocenění použije reálná hodnota. Účinnost nového předpisu je ode dne vydání, tj. 25. listopadu 2009, s tím, že se použije na účetní období započaté 1. ledna 2009 a později.

UPOZORŇUJEME NA VYBRANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Částka 136, rozeslaná dne 2. prosince 2009

- **Vyhláška č. 424/2009 Sb.,** kterou se mění vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 264/2000 Sb., o základních měřicích jednotkách a ostatních jednotkách a o jejich označování – *účinnost od 1. 1. 2010.*
- **Vyhláška č. 425/2009 Sb.,** kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů – *účinnost od 1. 1. 2010.*
- **Vyhláška č. 427/2009 Sb.,** kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků – *účinnost od 1. 1. 2010.*

Částka 134, rozeslaná dne 30. listopadu 2009

- **Vyhláška č. 413/2009 Sb.,** kterou se mění vyhláška č. 454/2002 Sb., kterou se stanoví doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku uchazeče o povolání do služebního poměru vojáka z povolání – *účinnost od 1. 12. 2009.*
- **Vyhláška č. 414/2009 Sb.,** o postupu při služebním hodnocení vojáků – *účinnost od 1. 12. 2009.*

Částka 135, rozeslaná dne 27. listopadu 2009

- **Zákon č. 416/2009 Sb.**, o urychlení výstavby dopravní infrastruktury – účinnost od 27. 11. 2009.
- **Zákon č. 417/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony – účinnost od 1. 1. 2010.
- **Zákon č. 418/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů – účinnost od 1. 1. 2010.
- **Zákon č. 420/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 12. 2010.
- **Zákon č. 421/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů – účinnost od 27. 11. 2009.
- **Zákon č. 422/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů – účinnost od 1. 1. 2010.
- **Zákon č. 423/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2009 – účinnost od 27. 11. 2009.

Částka 133, rozeslaná dne 25. listopadu 2009

- **Vyhláška č. 410/2009 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky – účinnost od 1. 1. 2010.
- **Vyhláška č. 411/2009 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami, ve znění pozdějších předpisů – účinnost od 25. 11. 2009.
- **Vyhláška č. 412/2009 Sb.**, o vydání bankovek po 5 000 Kč vzoru 2009 – účinnost od 1. 12. 2009.

Částka 132, rozeslaná dne 25. listopadu 2009

- **Vyhláška č. 407/2009 Sb.**, o stanovení názvů, sídel a územních obvodů krajských ředitelství Policie České republiky – účinnost od 1. 1. 2010.
- **Vyhláška č. 408/2009 Sb.**, o náležitostech a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů a pravidlech pro sestavování regulačních výkazů – účinnost od 1. 12. 2009.
- **Vyhláška č. 409/2009 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, ve znění vyhlášky č. 364/2007 Sb. – účinnost od 1. 1. 2010.

Částka 131, rozeslaná dne 25. listopadu 2009

- **Nařízení vlády č. 404/2009 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 484/2006 Sb., o výši časových poplatků a o výši sazeb mýtného za užívání určených pozemních komunikací, ve znění nařízení vlády č. 272/2007 Sb. – účinnost od 1. 12. 2009.

Částka 130, rozeslaná dne 18. listopadu 2009

- **Zákon č. 403/2009 Sb.**, kterým se mění zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů – účinnost od 18. 11. 2009.

Částka 127, rozeslaná dne 13. listopadu 2009

- **Vyhláška č. 389/2009 Sb.**, kterou se zrušují některá nařízení okresních úřadů spadající do působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí – *účinnost od 1. 1. 2010.*
- **Vyhláška č. 390/2009 Sb.**, kterou se zrušují některá obecně závazná nařízení okresních národních výborů a nařízení okresních úřadů – *účinnost od 1. 1. 2010.*

Částka 125, rozeslaná dne 13. listopadu 2009

- **Vyhláška č. 386/2009 Sb.**, o Programu statistických zjišťování na rok 2010 – *účinnost od 1. 1. 2010.*

Z POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU

Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (tisk č. 959/0 dne 18. 11. 2009), upravuje podmínky pro zdaňování příjmů z prodeje státních dluhopisů, které podle emisních podmínek mohou nabývat pouze fyzické osoby.

Poslanecká sněmovna předložila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (tisk č. 941 dne 22. 10. 2009). Podle tohoto poslaneckého návrhu má dojít k zavedení druhé sazby daně z příjmů pro fyzické osoby. Má být zavedena další sazba daně ve výši 30 % pro fyzické osoby, u nichž roční základ daně přesáhne 1,2 mil. Kč. V návaznosti na tuto změnu bude zvýšena i sazba pro výpočet záloh na daň. Podle návrhu by účinnost této změny měla nastat k 1. 1. 2011.

Z JUDIKATURY

Nejvyšší správní soud se dne 13. listopadu 2009, č.j. 5 Afs 53/2009 – 63, vyjádřil k otázce odpovědnosti správce daně, který postupoval pouze striktně podle textu zákona o DPH, aniž použil k jeho výkladu tzv. eurokomformní výklad ve smyslu směrnice EU a případně aplikoval právní předpis in concreto, zde uplatnění přímého účinku šesté směrnice.

Podle právního názoru Nejvyššího správního soudu prezentovaného v citovaném rozsudku musí orgán veřejné moci při interpretaci vnitrostátního práva postupovat v souladu s evropským právem. Pokud zákon o DPH ve znění do konce roku 2008 neumožňoval opravu chybně účtované vyšší daně, ačkoliv podle eurokonformního výkladu taková oprava měla být uznána, správce daně byl povinen takovou opravu provedenou prostřednictvím dodatečného daňového přiznání uznat. Přeplatek na dani, který vznikl v důsledku nesprávného výkladu zákona o DPH, tím, že nebyl použit eurokonformní výklad, je považován za přeplatek vzniklý v důsledku zavinění správce daně a daňovému subjektu má náležet úrok z prodlení při pozdním vrácení takového přeplatku (www.nssoud.cz).

Komentář: Plátce daně, který před rokem 2008 uplatnil vyšší sazbu daně, než byla správná, za situace, kdy zákon o DPH takovou opravu neumožňoval, může ještě do doby konce prekluzivní lhůty ve vztahu k příslušnému zdaňovacímu období, ve kterém k této chybě došlo, podat dodatečné daňové přiznání a chybně účtovanou daň nárokovat zpět.